

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.12.2012
COM(2012) 747 final

KOMISJONI ARUANNE

EUROOPA KALANDUSFONDI RAKENDAMISE VIIES AASTAARUANNE (2011)

{SWD(2012) 424 final}

SISUKORD

1.	SISSEJUHATUS.....	3
2.	I OSA – EKFi rakendamine vastavalt EKFi määruse artiklile 68	3
2.1.	Peamised tulemused, arengusuunad ja probleemid.....	3
2.1.1.	Eelarve täitmine komisjoni poolt	4
2.2.	Tehniline abi.....	4
2.2.1.	Tehniliseks abiks ettenähtud summade kasutamine liikmesriikides	4
2.2.2.	Tehniliseks abiks ettenähtud summade kasutamine komisjoni poolt	4
2.3.	Artikli 16 lõikes 1 ja EKFi vahehindamises osutatud strateegilise mõttevahetuse tulemused	5
3.	Kalandussektori majandustulemused 2010.–2011. aastal	6
3.1.1.	Püügisektor.....	6
3.1.2.	Vesiviljelus.....	6
3.1.3.	Töötlemine	7
4.	II OSA - Analüüs	7
4.1.	Avaliku ja erasektori meetmed kalalaevastiku kohandamiseks	7
4.1.1.	Kalapüügi alaline lõpetamine.....	7
4.1.2.	Laevastiku kohandamine vastavalt kütusehindadele.	8
4.2.	EKFi määruse artikli 25 lõike 2 kohane moderniseerimine.....	8
4.3.	EKFi 4. telje rakendamine.....	9
5.	Rahaliste vahendite kasutamine liikmesriikides	11

KOMISJONI ARUANNE

EUROOPA KALANDUSFONDI RAKENDAMISE VIIES AASTAARUANNE (2011)

1. SISSEJUHATUS

Kooskõlas Euroopa Kalandusfondi¹ (EKF) määruse artikliga 68 edastab komisjon iga aasta 31. detsembriks Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande Euroopa Kalandusfondi tegeliku rakendamise kohta, mis põhineb liikmesriikide aastaaruandeid käsitleval komisjoni hindamisel ning muul kättesaadaval teabel.

Käesolev aruanne hõlmab EKFi rakendamist 2011. aastal. See on jagatud kahte ossa. Esimeses käsitletakse EKFi määruse artikliga 68 ettenähtud nõudeid. See hõlmab ka EKFi määruse artikli 16 lõikes 1 osutatud strateegilise mõttevahetuse tulemusi. Teine osa hõlmab ülevaadet EKFi võtmeelementide kohta ajavahemikus 2007–2013, nimelt kalapüügi alaline lõpetamine, moderniseerimine vastavalt artiklile 25 ja 4. telje rakendamine.

Aruandele on lisatud komisjoni talituste töödokument, mis sisaldab kokkuvõtet rakendamise kohta igas liikmesriigis ja ka üksikasjalikku teavet rahaliste vahendite kasutamise kohta².

2. I OSA – EKFi RAKENDAMINE

2.1. Peamised tulemused, arengusuunad ja probleemid

Rahaline rakendamine liikmesriikides. 2011. aasta detsembri lõpuks liikmesriikide esitatud tõendatud vahemaksed moodustasid 28 % (1 187 725 419,93 eurot) EKFi eraldatud kogusummast, mis on 2010. aasta detsembriga võrreldes 84,5 % (551 273 466 57 eurot) rohkem. 2011. aasta lõpuks oli keskmine kulukohustuste määr 55,29 %. Bulgaarias ja Rumeenias on märkimisväärsed viivitusi. Saksamaa, Prantsusmaa, Ungari, Itaalia, Malta, Sloveenia, Hispaania ja Rootsi kulukohustuste määr on ELi keskmisest määrast madalam. Samas on Belgia, Küprose, Tšehhi Vabariigi, Taani, Eesti, Soome, Kreeka, Iirimaa, Leedu, Läti, Austria, Poola, Slovakkia, Madalmaade ja Ühendkuningriigi kulukohustuste määr üle ELi keskmise. 2011. aastal kohaldati EKFi määruse artikli 90 kohast kulukohustustest vabastamist vastavalt N+2 reeglile kuues liikmesriigis summas 9 696 117 eurot 2009. aasta osamaksest. See tähistab 2010. aasta lõpu olukorraga võrreldes märkimisväärset kasvu.

Kütusemääruse audit. Lähtudes nõukogu määrusest (EÜ) nr 744/2008, teostati auditid Belgias, Taanis, Prantsusmaal, Portugalis ja Hispaanias. Komisjon sai tulemused 2011. aasta juunis. Peamised tulemused olid seotud riiklike juhtimis- ja kontrollisüsteemide puudustega.

¹ Nõukogu 27. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1198/2006 (Euroopa Kalandusfondi kohta) artikkel 68, ELT L 120, 15.8.2006.

² Tabel I. Rahaliste vahendite kasutamine lähenemispiirkondades.
Tabel II. Rahaliste vahendite kasutamine lähenemiseesmärgiga hõlmamata piirkondades.
Tabel III. Kavandatud EKFi summad prioriteetsete suundade ja liikmesriikide lõikes.
Tabel IV. EKFi tõendatud kulud prioriteetsete suundade ja liikmesriikide lõikes.

Lisaks soovitati auditaruandes liikmesriikidel 1) veenduda auditi- ja kontrollisüsteemide olemasolus ning nõuetekohases toimimises; 2) tagada auditeerimise piisavus; 3) parandada koostööd komisjoniga eeskirjade eiramise varajaseks avastamiseks ja 4) kontrollida, et eeskirjade rikkumine ei ole põhjustatud süsteemsetest probleemidest. Komisjon saatis auditaruanded asjaomastele liikmesriikidele ning palus neil võtta parandusmeetmeid.

Eespool osutatud tulemuste ja soovitude põhjal palus komisjoni teistelt liikmesriikidelt lisakontrollide läbiviimist.

Nõuetele vastavus. 2011. aasta detsembriks olid 26 liikmesriiki esitanud oma vastavushindamiste tulemused, millest 25 kiideti heaks. Varasemate aruannetega võrreldes on kalapüügi ajutise peatamise ja alalise lõpetamisega seotud nõuetele vastavuse probleemid vähenenud, mis vähendas maksete katkestamist.

2.1.1. Eelarve täitmine komisjoni poolt

2011. aastal seoti iga-aastaste kulukohustustega 15,2 % (653 204 485 eurot) ajavahemikuks 2007–2013 ettenähtud assigneeringute kogusummast (4 292 990 279 eurot), millest 496 297 184 eurot eraldati lähenemiseesmärgiga piirkondadele ja 156 907 301 eurot lähenemiseesmärgiga hõlmamata piirkondadele. 2011. aastaks ettenähtud koguassigneeringutest maksti välja 10,2 % (440 909 408 eurot), millest lähenemiseesmärgiga piirkondadele 72,7 % (320 405 479 eurot) ja lähenemiseesmärgiga hõlmamata piirkondadele 27,3 % (120 503 930 eurot). Kõnealused maksed tehti vahemaksetena. Üksikasjalik teave on esitatud allpool punktis 5 ning käesolevale aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

2.2. Tehniline abi

2.2.1. Tehniliseks abiks ettenähtud summade kasutamine liikmesriikides

22 liikmesriiki on sidunud kulukohustustega eraldisi tehnilise abi eelarve raames. Liikmesriigid, kes sidusid kulukohustustega kõige suuremad summad tehnilisele abile, olid: Kreeka (7 115 250 eurot), Poola (4 756 335 eurot), Hispaania (4 416 169 eurot), Itaalia (2 581 161 eurot) ja Läti (2 092 140 eurot). Rahastatavad meetmed hõlmasid nii haldussuutlikkuse tugevdamist, infotehnoloogia arendamist, reklaami ja teavitamist kui ka rakenduskavade juhtimise ja rakendamise toetamist.

2.2.2. Tehniliseks abiks ettenähtud summade kasutamine komisjoni poolt

2011. aastal kasutas komisjon tehnilise abi eelarvest 3 874 825 eurot järgmistel eesmärkidel.

Infotehnoloogia

Komisjon sidus kulukohustustega 554 741 eurot EKFi rakendamiseks vajalike merendus- ja kalandusasjade peadirektoraadi infosüsteemide hooldamise ja arendamisega seotud arvutite ja teenuste jaoks.

Euroopa kalanduspiirkondade võrgustiku (FARNET) tugiüksus

FARNETile eraldati 1 891 871 eurot. 2011. aastal keskendus FARNET EKFi 4. telje rakendamisele korraldusasutustele ja FARNETi kohalikele tegevusrühmadele jätkuva metoodikaalase ja valdkondliku abi osutamise kaudu. Kalanduse kohalikele tegevusrühmadele korraldati kaks riikidevahelist seminari: märtsis korraldati Bulgaarias Sofias strateegiate

väljatöötamise seminar ning juulis Poolas Gdynias kalanduspiirkondade mitmekesistamise seminar. FARNET kasutas 4. telje nähtavuse suurendamiseks oma veebilehte, uudiskirja, YouTube'i ja Twitteri kontot. Lisaks avaldati kaks FARNET Magazine numbrit neljas keeles ja mitmekesistamise juhend 11 keeles. 2011. aasta novembris osales jätkusuutlikke kalanduspiirkondi käsitleval konverentsil üle 450 sidusrühma.

Konverentsid

Komisjon korraldas konverentsi jätkusuutlike kalanduspiirkondade kohta (324 443 eurot) ja seminari EKFi rakendamise kohta (24 091 eurot).

Teavitamismeetmed

Komisjon sidus kulukohustustega 148 878 eurot, et teha neli videot 4. telje projektide kohta, mis on kättesaadavad Europa veebisaidil: Baiona nuivähkide püük (Hispaania), Otsemüük ja uued tehnoloogiad (Saksamaa), Kalandusturism (Prantsusmaa) ja Merevetikate väärtusahel (Taani).

Ajutised töötajad

EKFi rakendamisega seotud ajutiste töötajate palkadeks sidus komisjon kulukohustustega 850 000 eurot, eelkõige selleks, et katta nõuetekohaselt liikmesriikide keelevalik.

2.3. EKFi määruse artikli 16 lõikes 1 osutatud strateegilise mõttevahetuse tulemused

Komisjon sai EKFi kõigi vahehindamiste tulemused 2011. aasta juuni lõpuks. Nende alusel koostati koondaruanne, mida kasutati kalandusdirektorite strateegilisel mõttevahetusel 8.–9. detsembril 2011 Brüsselis.

Koondaruande peamised tulemused

1. telje puhul on rahalisi vahendeid kõige rohkem kasutatud. Majanduslik olukord on avaldanud 1. telje rakendamisele olulist mõju ning kiirendanud kalapüügi alalise lõpetamise või ajutise peatamise meetmete rakendamist. Hoolimata EKFi määruse erisättest ei ole seoses alalise lõpetamise meetmetega koostatud püügikoormuse kohandamise kava. Mõju on olnud tuntav ka selliste meetmete rakendamisele, millega toetatakse investeringuid nii kalalaevadesse kui ka väikesemahulisse rannapüüki, ja näiteks püügivahendite selektiivsuse suurendamiseks on elluviimisel vaid mõni projekt.

2. telje meetmetes toetatakse enim meedet 2.3 projektidega, mille eesmärgid on tootmisvõimsuse suurendamine, tootmissüsteemide ning hügieeni- ja töötingimuste parandamine, eelkõige töötlemiskäitistes. Vesiviljelussektori tootmisvõimsus on suurenenud paljudes liikmesriikides, hoolimata arusaamast, et keskkonnamõju hindamise nõue on rakendamist raskendanud.

3. telje toetustega on peamiselt rahastatud sadamataristuid (meede 3.3), kollektiivset tegevust (meede 3.1) ja katseprojekte (meede 3.5). Keskkonda kaitsvate ja loodust säilitavate vesiviljeluse tootmismeetodite kasutamist hüvitavaid veekeskkonnameetmeid on siiani väga harva kasutatud.

4. telje on rakendanud või selle rakendamist kavandanud 21 liikmesriiki. Sellegipoolest on 4. telje rakendamisäär teiste telgedega võrreldes madalam. Viivitused tegevuse alustamisel, piiratud juurdepääs erasektori rahalistele vahenditele ja kalandussektori vähene huvi seletavad

viivitust.

5. teljega (tehniline abi, et aidata liikmesriikidel hallata EKFi vahendeid) seoses on tulemused mõõdukad. Sellegipoolest rõhutatakse enamikes hindamisaruannetes selle kasulikkust rakenduskava elluviimisel ning tegelike või võimalike kasusaajate teavitamisel.

Hindamine näitab, et EKFi programmide üldine mõju ressursside säilitamisse või keskkonnasäästlikkusesse on väike, ja selle üheks põhjuseks on olemasolevate keskkonnameetmete alakasutus. Tõdeti, et EKFi programmide mõju võrdsete võimaluste edendamisse on neutraalne või väike.

Kohtumisel palus komisjon liikmesriikidel uurida võimalusi EKFi rakendamise kiirendamiseks. Komisjon esitas ka arvamuste ja seisukohtade kokkuvõtte EKFi kavandamisetappide kohta. Paljud liikmesriigid leidsid, et riiklik strateegiakava osutus kavandamise varajastes etappides väga kasulikuks, kuid programmitöö tsükli jooksul ei olnud see enam asjakohane. Teised liikmesriigid rõhutasid vajadust lisada riiklikesse strateegiakavadesse piirkondlik mõõde, sealhulgas vajaduse korral merepiirkondadepõhine lähenemisviis. Mitmed liikmesriigid kavandasid oma rakenduskavade läbivaatamist, et väliseid muutusi silmas pidades vahendid ümber jaotada.

3. KALANDUSSEKTORI MAJANDUSTULEMUSED 2010.–2011. AASTAL

3.1.1. Püügisektor

Vastupidiselt olukorrale 2007.–2009. aastal, oli ELi laevastik 2010. aastal keskmiselt kasumlik. 11 liikmesriiki 21st, kelle kohta on teavet iga-aastases majandusaruandes (2012), teenisid 2010. aastal puhaskasumit, 4 teenisid sektorile jätkuvalt kahjumit ja ülejäänud teenisid kulud tasa.

Kogutulu oli 7 miljardit eurot ja kogukulud 6,5 miljardit eurot (93 % kogutulust). Kogutulu suurenes 2009. aastaga võrreldes 2,6 % võrra. Selle moodustasid 6,6 miljardit eurot kalamüügist, 34 miljonit eurot kalapüügiõiguse tulust, 193 miljonit eurot kalapüügiga mitteseotud tulust ja 126 miljonit eurot otsestest sissetulekutoetustest (vähem kui 2 % kogutulust ja 27 % vähem kui 2009. aastal).

Neli kõige olulisemat kuluartiklit, mis kokku moodustasid 75 % kogukuludest, olid meeskonna palgad (1,9 miljardit eurot, 9 % vähem kui 2009. aastal, vaatamata tööhõive kasvule), kütus (1,3 miljardit eurot, 11 % rohkem kui 2009. aastal, mis on märkimisväärselt väiksem protsendimäär kui 37,5 % kütusehinna tõus ajavahemikul 2009–2010), muud muutuvkulud (943 miljonit eurot) ja amortisatsioonikulud (793 miljonit eurot).

Laeval töötavate kalurite koguarv (välja arvatud Kreeka) oli 138 500 (105 700 täistööajale taandatud töötajat). See on 2,4 % võrra rohkem kui 2009. aastal. Kõikidest ELi liikmesriikidest, kelle kohta olid andmed saadaval, oli suurim tööhõive Hispaanias, nii töötajate koguarvu kui ka täistööajale taandatud töötajate arvu poolest.

3.1.2. Vesiviljelus

2009. aastal oli 27 ELi liikmesriigi vesiviljelustoodang 1,3 miljonit tonni. Vaatamata märkimisväärselt suurenevale tootmisele kogu maailmas, on ELi vesiviljelussektori toodang jäänud muutumatuks. Protsendimäärana ülemaailmsest tootmisest on ELi osa vähenenud 3 %-

lt 1997. aastal 2,4 %-ni 2009. aastal. Kuigi hiljutised andmed näitavad, et vesiviljelussektori ettevõtete majandustulemused on paranenud, on enamik töökohti osalise tööajaga ja kokku töötab 14 000 ettevõttes (millest 90 % on mikroettevõtted) 80 000 inimest.

EKFi moodustab vesiviljelus umbes kolmandiku 2. telje alla kuuluvatest kulukohustustega seotud vahenditest (umbes 28 % EKFi eelarvest). 2011. aasta veebruari seisuga oli valitud 1 679 projekti ja makstud üle 40 miljoni euro. Enamik projekte on seotud tootlike investeeringutega ja üle 50 % mageveevesiviljelusega. EKFi vahehindamise³ kohaselt esineb EKFi vesiviljelusmeetmete tõhususe osas eri seisukohti. EKFi poolt sektorisse loodud töökohtade arv on minimaalne – vähem kui 0,3 %. Kuigi näib, et tootmisvõimsus on üldiselt suurenenud, ei ole see finantskriisi ja suurenenud ülemaailmse konkurentsi tõttu kaasa toonud toodangu suurenemist. Muud majanduskasvu takistused kõnealuses sektoris on haigused, litsentsiküsimused, laenusaaamisvõimalused (tingitud enamiku tootjate väiksusest) ja riiklike strateegiate puudumine.

3.1.3. Töötlemine

2009. aastal tegutses ELi kalatöötlemissektoris rohkem kui 3 500 ettevõtet, kelle peamine tegevusala on kala töötlemine. Nende käive oli 25,5 miljardit eurot ja kogulisandväärtus enam kui 6 miljardit eurot⁴. Kalatöötlemissektor andis tööd umbes 118 000 täistööajale taandatud töötajale kogu ELis (vastab 150 000 töökohale).

Toodangu väärtus on viimastel aastatel pidevalt suurenenud (EL 25-s 17,8 miljardit eurot 2003. aastal, 18,94 miljardit eurot 2005. aastal, 22,5 miljardit eurot 2007. aastal). Tööhõive ja ettevõtete arv on sellegipoolest vähenenud 132 000 täistööajale taandatud töötajalt ja 4 216 ettevõttelt (EL 15) 2003. aastal 129 500 täistööajale taandatud töötajale ja 4 035 ettevõttele 2005. aastal ning 126 000 täistööajale taandatud töötajale ja peaaegu 4 000 ettevõttele 2007. aastal.

Kala töötlemine ja turustusmeetmed moodustavad üle 60 % kulukohustustega seotud vahenditest ja üle 34 % EKFi 2. telje projektidest. Enamik projekte keskenduvad tootmisvõimsuse suurendamisele, kuid olulisel kohal on ka tootmissüsteemide ning hügieeni- ja töötingimuste parandamine. EKFi vahehindamisel leiti, et EKF toetab töökohtade loomist (+3 %), kuid mõjutab vähem toodangu mahtu või väärtust. Suur halduskoormus ja raskused laenu saamisel on peamised tegurid, mis piiravad EKFi tõhusust ja rakendamist töötlemissektoris. Peamised raskused, mille ees kõnealune sektor seisab, on ülemaailmne konkurents, tooraine kättesaadavus ELi vähenenud tootmist silmas pidades ning madalad marginaalid.

³ Kättesaadav järgmisel veebilehel:
http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/eff_evaluation/eff_evaluation_synthesis_en.pdf
lehekülj 40.

⁴ Kala töötlemisega olid seotud veel 900 ettevõtet (käibega 2,3 miljardit eurot), kuid see pole nende peamine tegevusala.

4. II OSA - ANALÜÜS

4.1. Avaliku ja erasektori meetmed kalalaevastiku kohandamiseks

4.1.1. Kalapüügi alaline lõpetamine

EKF hõlmab meetmeid ELi kalalaevastiku kohandamiseks, sealhulgas riiklik abi kalapüügi alaliseks või ajutiseks lõpetamiseks.

EKFi vahehindamise kohaselt moodustas 31. detsembriks 2010 EKFi alaliseks lõpetamiseks suunatud abi vaid 3 % teostatavatest projektidest, kuid 56 % 1. telje raames antud toetustest (202 miljonit eurot). Praeguste prognooside kohaselt tähendaks see 2007.–2013. aasta programmiperioodiks umbes 720 miljonit eurot. Kui lisada see summa Kalanduse Arendusrahastu (ajavahemik 2000–2006) vahenditest makstud 546 700 000 eurole, on riikliku abi kogusumma tegevuse lõpetamise meetmete rahastamiseks aastatel 2000–2015 peaaegu 1,3 miljardit eurot.

EKFi ja selle eelkäija Kalanduse Arendusrahastu järjestikustel hindamistel on korduvalt kerkinud esile probleemid seoses alalise lõpetamise tegeliku kasutamisega. Probleemi põhjus ei ole niivõrd vajadus kohandada laevastikku vastavalt olemasolevatele ressurssidele, vaid laevastike majanduslikud raskused, mis on ilmnenud kalavarude olukorrast sõltumata. EKFi nõue, et enne alalise lõpetamise kasutamist tuleb kehtestada püügikoormuse kohandamise kavad, ei ole seda probleemi lahendanud. Vastupidi, mõnes püügikoormuse kohandamise kavas on alalist lõpetamist esitatud selgelt kui vahendit kalapüügivõimaluste vähendamise kompenseerimiseks ja ülejäänud laevade majandusliku elujõulisuse tõstmiseks⁵. Selle tulemusena ei ole kalapüügi alalise lõpetamise meetmed suunatud mitte sellistele laevadele, kelle tegevus kõige rohkem mõjutab kalavarusid, vaid eelkõige laevadele, kelle majandusväljavaated on kõige halvemad ning see vähendab püügivõimsuse kohandamise meetmete tõhusust.

Samal seisukohal on ka Euroopa Kontrollikoda. Kontrollikoja 2011. aasta detsembri eriaruandes⁶ selle kohta, kuidas ELi meetmed on aidanud ELi kalalaevastiku püügivõimsust kohandada, leitakse, et vaatamata tegevuse lõpetamise toetamisele on ELi laevastiku tegelik püügivõimsus aastatel 1992–2008 kasvanud tehnoloogia arengu toel 14 %. Aruandes osutatakse juhtumitele, kus toetusi maksti kalalaevadele, mis lõpetaksid nagunii tegevuse või mis avaldavad kalavarudele vähest mõju.

⁵ EKFi vahehindamine ja Kalanduse Arendusrahastu järelhindamine on kättesaadavad veebilehel: http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/fifg_evaluation/fifg_evaluation_executive_summary_en.pdf.

⁶ Ëriaruanne nr 12/2011 „Kas Euroopa Liidu meetmed on aidanud kohandada kalalaevastike püügivõimsust olemasolevate püügivõimalustega?”

4.1.2. *Enam kui pooled⁷ kasutusest kõrvaldatud kalalaevadest ei saanud lammutamiseks antavat abi. See kinnitab, et EKFi toetustel ei ole püügimahu kohandamisele erilist mõju. Edasimineku võrreldes Kalanduse Arendusrahastuga (2000–2006) on väike. Kuni 2002. aasta ühise kalanduspoliitika reformini võis laeva, mis kõrvaldati kasutuselt riigiabita, asendada muu toetusega. Laevastiku kohandamine vastavalt kütusehindadele.*

2011. aasta lõpuks tõusid kütusehinnad 0,65 euronit liitri kohta. Need olid 20 % kõrgemad kui 2010. aasta detsembris ja 62,5 % kõrgemad kui 2009. aasta detsembris.

Kalandussektoris tehakse väga palju tööd, et piirata kütusehindade tõusu mõju majandustulemustele. Iga-aastase majandusaruande andmed näitavad, et ajavahemikul 2008–2010 on kütusekulud vähenenud või need on suurenenud vähem kui kütusehinnad. Eristada võib kahte suundumust.

Esimene neist on seotud selliste muudatustega püügikäitumises, mida ettevõtjad saavad kohe teha lisakuludeta või väga väikeste kuludega. Näiteks võib navigeerimis- ja püügikiiruse vähendamine hoida kütusekuludelt kokku kuni 16 %. Samuti on selliseid laevastikke, kelle laevad lossivad saagi püügipiirkondadele lähemal asuvates sadamates. Saak saadetakse hiljem veoautoga kodusadamasse. Lisaks võtavad ettevõtjad kasutusele kergemaid püügivahendeid või muudavad püügitegevust (põhjatraalnoodiga püügilt jadaõngepüügile ja piimtraalipüügilt paaristaglastamisele). Võimalusel liiguvad laevastikud kodusadamale lähemal asuvatesse püügipiirkondadesse. Paljud nendest kohandustest tehakse riigi toetuseta.

Teine suundumus on seotud kalalaeva tehniliste kohandustega, näiteks muudatused mootoris või käituris, aerodünaamika; käikude vee- ja põhjatakistuse vähendamine, arvutite kasutamine püügipiirkondadeni lühimate marsruutide kindlaksmääramiseks, laeva kiiruse jälgimiseks ning traalnootade optimaalse kiiruse määramiseks vastavalt tuulele, voolule ning laine tugevusele ja suunale. On tõendeid selle kohta, et need kohandused võivad kaasa tuua kokkuhoiu, mis ületab 25 % tarbimisest. EKFi vahendeid kasutatakse sageli, kuid mitte alati, ja mõnel juhul kasutatakse vaid eravahendeid.

Mõlemad suundumused annavad tunnistust märkimisväärselt kokkuhoiust kütuse tarbimisel, ilma et tuleks tingimata asendada laevade mootorid.

Tuleks märkida, et mitmed nendest EKFi määruse artiklis 25 käsitletud kohandustest, eelkõige energiatõhususe parandamiseks tehtavad investeeringud kalalaevadesse, on eespool osutatud Euroopa Kontrollikoja aruandes määratletud kui laevade püügivõimet suurendavad tegurid. Nii on see näiteks jugakäiturite puhul, mis toovad kaasa märkimisväärselt kütusetarbimise kokkuhoiu (kuni 20 %), kuid võivad vähendada ka navigeerimiskiirust.

4.2. EKFi määruse artikli 25 lõike 2 kohane moderniseerimine

Euroopa Kontrollikoja aruande tulemused mõjutasid märkimisväärselt seda, kuidas komisjon käsitles EKFi määruse artikli 25 lõike 2 kohaseid meetmeid. Kuigi suurem osa tööst tehakse 2012. aastal, saatis komisjon 2011. aasta detsembris liikmesriikidele juhenddokumendi artikli 25 lõike 2 tõlgendamise kohta, tehes vahet investeeringutel, mis ei suurenda laevade püügimahtu, ning nendel, mis püügimahtu suurendavad. Juhenddokumendile oli lisatud kiri, milles paluti liikmesriikidel 15. jaanuariks 2012 esitada loetelu toimingutest, mida

⁷ Brutoregistertonnides väljendatuna 61 % ja kilovattides väljendatuna 48 % kasutusest kõrvaldatud laevadest 2011. aastal.

rahastatakse artikli 25 lõike 2 alusel ning millega seoses on maksetaotlus esitatud, sealhulgas toimingute lühikirjeldus, samuti läbiviidud vastavuskontroll ning ELi ja riikliku rahastamise määr iga toimingu puhul. Kirjas väljendas komisjon ka oma kavatsust uurida rakenduskavade kooskõla juhenddokumendiga ja nõuda vajaduse korral rakenduskava läbivaatamist.

Komisjon analüüsib hetkel liikmesriikide esitatud vastuseid ning otsustab, kas asjaomaseid maksetaotlusi rahuldada või mitte, sealhulgas neid, mille maksetähtaeg on edasi lükatud. Samuti otsustatakse, kas juba tehtud maksete suhtes oleks vaja kohaldada finantskorrektsioone. Artikli 25 lõike 2 tõlgendamisega seotud ebakindlus näitab, et mootorite moderniseerimine või asendamine on keeruline püügivõimsust suurendamata.

4.3. EKFi 4. telje rakendamine

4. telje rakendamine on jätkuvalt kiirenenud ja hakanud vilja kandma; üldiselt on see siiki üsna vähene. 2011. aasta detsembri lõpuks oli kalanduse kohalike tegevusrühmade arv suurenenud 220ni 18 liikmesriigis (50 tegevusrühma rohkem 2010. aasta lõpuga võrreldes). 4. telje rakendavast 21 liikmesriigist ei olnud ühtegi rühma valinud veel Iirimaa, Sloveenia ja Rumeenia. Kokku on kavas luua üle 300 tegevusrühma.

Kõik uued rühmad liiguvad praegu projektarenduse ja väljavalimise faasi. 2011. aasta lõpuks oli välja valitud 1 625 projekti, 2010. aasta lõpus oli see arv 685. Projektid võib jagada kolme laiemasse teemarühma: kalandustoodete lisandväärtuse suurendamine; kalanduspiirkondade kohaliku majanduse mitmekesistamine; keskkonnavaradele, ühiskonnale ja kultuurile tuginemine (keskkonnasäästlik majanduskasv). Eriti pannakse rõhku kahele esimesele. Toetatud projektid on investeringute seisukohast üldiselt väikesemahulised ja tulevad kasuks kohalikele kalapüügiga tegelevatele kogukondadele.

4. teljele eraldatud EKFi vahendite osakaal on vahemikus 2,6 % (Prantsusmaa) kuni 32,5 % (Rumeenia). Tegevusrühmade eelarve varieerub, alates vähem kui 1 miljonist eurost kuni üle 7 miljoni euroni.

Rakendamise kiirus on väga erinev, mida võib seletada erineval tasemel kogemustega territoriaalarengus ning mõnede piirkondadeks jagatud riikide raskustega määratleda ja eristada riiklike ja piirkondlike asutuste ülesandeid 4. telje rakendamisel.

Märkimisväärsed erinevused esinevad ka 4. telje käsitlevate ELi eeskirjade ja suuniste tõlgendamisel korraldusasutustes. Riikliku kaasrahastamise tagamise raskus on mõne tegevusrühma jaoks probleem. Lisaks on eraõiguslikel projektide elluviijatel majanduskriisi tõttu raskusi projektidele täiendava finantseerimise tagamisel. Programmi selles etapis ei ole veel koondandmeid, kuid 4. telje kaudu töökohtade loomise võimalustest on olemas juba palju näiteid.

4. telje tulemused – näited käimasolevate projektidega loodud töökohtadest ja sissetulekutest

- Kalastusturism (Prantsusmaa): kolme aasta jooksul said tööd kohalikud näitlejad Vari kalanduse kohalikust tegevusrühmast, et edendada kalastusturismi selles piirkonnas. Aastatel 2009–2010 varustati ning kiideti kalastusturismi tegevuse jaoks heaks 12 kalapaati. Osalenud kalurid said 30 % kuni 70 % rohkem lisatulu päevadel, kui viisid turiste merele (püüdes palju vähem kala kui tavalisel püügipäeval).

- „Kala paadist” (Saksamaa): see projekt võimaldab kaluritel müüa osa oma saagist otse lõpptarbijale, kasutades veebisaiti, mis annab teavet selle kohta, millal ja kus saab osta värskelt püütud kala. Sellesse projekti kaasatud 11 kalandusettevõtet on saavutanud otsemüügi ja enese turundamise kaudu hulгимүүгига võrreldes märkimisväärselt kõrgemad hinnad.
- Säilitati 27 karploomade korjaja töökoht Galicias (Hispaania), aidates neil arendada ja turustada uusi tooteid, luues seeläbi lisatulu.
- Aidati kuuel puuetega kaluril naasta töökohale Charent Maritime's (Prantsusmaa). See projekt näeb ette veel 60 töökohta puuetega kaluritele.
- Kohalikus kalarestoranis loodi 6 uut töökohta, seades sisse multifunktsioonalse tööruumi ajaloolises hoones, kus korraldatakse kokanduskursusi, näituseid ja üritusi (Madalmaad, Urk).
- Loodi neljale inimesele tööd andev väikeettevõte, mis arendab uuenduslikke toiduaineid merevetikatega, tekitades igal aastal 1500 000 euro suuruse käibe (Taani, Põhja-Jüütimaa).
- Loodi kuus uut töökohta kalandusettevõtetes ja kaks töötlemisega seotud uut töökohta, toetades logistikakeskust Kuusamos, mis hõlmab saagi käitlemise ja töötlemise keskust kohalikele kaluritele (Soome, Põhja-Pohjanmaa).
- Loodi üks uus töökoht, aidates vesiviljelusettevõttel toota kalajahu kohalikest kalajäätmetest (kalajahu hind vähenes 50 % võrra, säästes 20 000 eurot aasta kohta) (Andaluusia, Hispaania).

5. RAHALISTE VAHENDITE KASUTAMINE LIIKMESRIIKIDES

TABEL: RAHALISTE VAHENDITE KASUTAMINE – LÄHENEMISPIIRKONNAD JA LÄHENEMISEESMÄRGIGA HÖLMAMATA PIIRKONNAD

Riik		Otsusega heaks kiidetud a	Kulukohustuste ga seotud b	Makstud c	% (b) / (a)	% (c) / (a)
Belgia	Ajavahemik 2007–2013	26 261 648,00	17 205 799,00	11 243 909,00	65,52%	42,81%
	Eelarveaasta: 2011	4 412 449,00	4 412 449,00	7 567 279,00		
Bulgaaria Vabariik	Ajavahemik 2007–2013	75 876 747,00	47 107 496,00	15 625 873,19	62,08%	20,59%
	Eelarveaasta: 2011	13 084 212,00	13 084 212,00	4 424 514,08		
Tšehhi Vabariik	Ajavahemik 2007–2013	27 106 675,00	18 492 712,00	14 758 064,92	68,22%	54,44%
	Eelarveaasta: 2011	4 043 811,00	4 043 811,00	7 671 187,19		
Taani	Ajavahemik 2007–2013	133 675 169,00	93 573 369,00	65 434 024,70	70,00%	48,95%
	Eelarveaasta: 2011	19 463 114,00	19 463 114,00	20 580 026,46		
Saksamaa	Ajavahemik 2007–2013	149 121 176,00	103 720 590,00	60 355 018,91	69,55%	40,47%
	Eelarveaasta: 2011	22 443 794,00	22 443 794,00	12 931 618,46		
Eesti	Ajavahemik 2007–2013	84 568 039,00	54 878 609,00	30 975 023,79	64,89%	36,63%
	Eelarveaasta: 2011	12 995 534,00	12 995 534,00	10 777 597,65		
Iirimaa	Ajavahemik 2007–2013	42 266 603,00	27 691 739,00	20 590 159,00	65,52%	48,71%
	Eelarveaasta: 2011	7 101 580,00	7 101 580,00	0,00		
Kreeka	Ajavahemik 2007–2013	207 832 237,00	149 533 189,00	67 985 280,18	71,95%	32,71%
	Eelarveaasta: 2011	29 514 336,00	29 514 336,00	35 990 929,01		
Hispaania	Ajavahemik 2007–2013	1 131 890 912,00	803 995 016,00	404 470 852,66	71,03%	35,73%
	Eelarveaasta: 2011	162 654 289,00	162 654 289,00	118 436 927,74		
Prantsusmaa	Ajavahemik 2007–2013	215 686 616,00	150 871 906,00	87 774 969,38	69,95%	40,70%
	Eelarveaasta: 2011	31 457 343,00	31 457 343,00	13 506 474,71		
Itaalia	Ajavahemik 2007–2013	424 342 854,00	297 930 059,00	163 479 766,46	70,21%	38,53%
	Eelarveaasta: 2011	61 620 807,00	61 620 807,00	59 235 210,54		
Küpros	Ajavahemik 2007–2013	19 724 418,00	13 807 204,00	13 278 025,78	70,00%	67,32%
	Eelarveaasta: 2011	2 871 876,00	2 871 876,00	4 367 980,79		
Läti	Ajavahemik 2007–2013	125 015 563,00	81 747 415,00	65 170 045,47	65,39%	52,13%
	Eelarveaasta: 2011	19 243 706,00	19 243 706,00	25 474 344,28		
Leedu	Ajavahemik 2007–2013	54 713 408,00	36 709 949,00	23 120 863,91	67,09%	42,26%

	Eelarveaasta: 2011	8 161 553,00	8 161 553,00	4 675 239,50		
Luksemburg	Ajavahemik 2007–2013	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
	Eelarveaasta: 2011	0,00	0,00	0,00		
Ungari	Ajavahemik 2007–2013	34 769 572,00	21 987 859,00	12 865 081,83	63,24%	37,00%
	Eelarveaasta: 2011	5 952 501,00	5 952 501,00	7 190 107,83		
Malta	Ajavahemik 2007–2013	8 372 329,00	5 300 916,00	2 126 063,75	63,31%	25,39%
	Eelarveaasta: 2011	1 271 388,00	1 271 388,00	953 937,69		
Madalmaad	Ajavahemik 2007–2013	48 578 417,00	34 005 165,00	13 201 570,50	70,00%	27,18%
	Eelarveaasta: 2011	7 073 021,00	7 073 021,00	1 553 560,32		
Austria	Ajavahemik 2007–2013	5 259 318,00	3 692 103,00	3 645 455,55	70,20%	69,31%
	Eelarveaasta: 2011	763 814,00	763 814,00	753 548,00		
Poola	Ajavahemik 2007–2013	734 092 574,00	483 677 649,00	211 027 766,33	65,89%	28,75%
	Eelarveaasta: 2011	121 944 858,00	121 944 858,00	71 086 296,54		
Portugal	Ajavahemik 2007–2013	246 485 249,00	173 238 515,00	83 595 336,48	70,28%	33,91%
	Eelarveaasta: 2011	35 759 773,00	35 759 773,00	19 208 344,06		
Rumeenia	Ajavahemik 2007–2013	230 645 644,00	143 020 768,00	32 299 988,49	62,01%	14,00%
	Eelarveaasta: 2011	39 257 052,00	39 257 052,00	0,00		
Sloveenia	Ajavahemik 2007–2013	21 640 283,00	15 269 905,00	5 751 652,52	70,56%	26,58%
	Eelarveaasta: 2011	3 515 536,00	3 515 536,00	2 722 012,90		
Slovakkia	Ajavahemik 2007–2013	13 123 309,00	8 607 829,00	5 170 176,35	65,59%	39,40%
	Eelarveaasta: 2011	1 782 386,00	1 782 386,00	1 257 371,92		
Soome	Ajavahemik 2007–2013	39 448 827,00	27 614 400,00	16 427 458,77	70,00%	41,64%
	Eelarveaasta: 2011	5 743 752,00	5 743 752,00	5 039 613,94		
Rootsi	Ajavahemik 2007–2013	54 664 803,00	38 265 669,00	24 999 874,53	70,00%	45,73%
	Eelarveaasta: 2011	7 959 199,00	7 959 199,00	5 505 285,77		
Ühendkuningriik	Ajavahemik 2007–2013	137 827 889,00	90 707 217,00	19 295 904,46	65,81%	14,00%
	Eelarveaasta: 2011	23 112 801,00	23 112 801,00	0,00		
Kokku	Ajavahemik 2007–2013	4 292 990 279,00	2 942 653 047,00	1 474 668 206,91	68,55%	34,35%
	Eelarveaasta: 2011	653 204 485,00	653 204 485,00	440 909 408,38		